

Comentariul poeziei Zburatorul scrisa de Ion Radulescu Heliade- a treia parte

Pentru intregirea unitatii compositionale a poeziei, partea a treia debuteaza cu reluarea motivului stelei cazatoare, prilej de comentariu al unor "surate" si de revenire la motivul Zburatorului: "Vro stea mai cade iara? vrun imparat mai moare?/ Ore - sa nu mai fie! - vo pacoste de zmeu!

'Exclamatia-imprecatie si substituirea populara "pacoste de zmeu" din ultimul vers citat subliniaza atitudinea "suratelor" fata de Zburator, accentuta si dezvoltata pe parcursul comentariului, reliefand si un portret al acestuia care il apropie de unii eroi ai basmului romanesc, printr-o suita de figuri de stil, de pilda

a) metafore: "balaure de lumina";

b) comparatii: "ca brad-un flacaiandru, si tras ca prin inel";

c) epitete: "Balai, cu parul d-aur"; "coada-nflacarata "slabele lui vine", exprimate uneori prin locutiuni adjectivale populare ("si-un nas ca vai de el!").

In partea a treia predominante sunt imaginile vizuale, in concordanta cu cele din tabloul innoptarii din prima parte, i aici stilul folosit are caracter oral: exclamatii si interogatii retorice, apelative: "surato", "leicuta", "soro"; fonetisme regionale: "l-alde", "vrune", "nestimate", "d-aia"; substitute populare: "impielitatul", "pacoste de zmei", "spurcatul"; locutiuni verbale: "lipsa de-a lui dragosti!", "departe de ast loc!"; imprecatie "bata-l crucea" etc.

Compasiunea este exprimata artistic prin dativul etic: "mi-ti vine"; "mi-e mila", prin diminutivele: fetisoara si copila, ca si prin exclamatii si expresii ce dezvaluie direct acest sentiment "O! biata fetisoara! mi-e mila de Florica!/ Cum o fi chinuind-o! -vezi, d-aia a slabit/Si s-a palit copila!".

Sentimentul iubirii evolueaza gradat "incepe de viseaza", dupa care "visu-n lipitura" (termen popular cu sensul de boala "boala a dragostei")/ incepe-a se preface, si lipitura-n zmeu", de care nu te mai pot scapa nici rugi, nici vraji ("nici descantatura"), de unde concluzia preluata de la bunica -simbol al experientei, al intelepciunii si al perpetuarii traditiei populare: "Sa fuga fata mare de focul de iubit!"

"Zburatorul" este o balada culta deosebita de cea populara o prelucrare moderna izbutita a mitului iubirii, de catre Ion Heliade Radulescu, care anticipeaza lirismul eminescian, baladele si idilele lui George Cosbuc, o capodopera a genului, iar autorul ei, "scriitor cu suflet ardent, creator pretutindenii, desfasurat deopotriva in viata si in arta, inzestrat cu mari insusiri si cu tot atat de mari cusururi." (G. Calinescu)